

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI PROGRAMU WYBITNIE ZDOLNYM
za 2017 rok

Krajowy
Fundusz
na rzecz Dzieci

Dane organizacji

Krajowy Fundusz na rzecz Dzieci
Stowarzyszenie o statusie organizacji pożytku publicznego
Siedziba: 02-093 Warszawa, ul. Pasteura 7
KRS: 0000044710

Zarząd

prof. Konrad Banaszek (SKARBNIK)
dr Piotr Borsuk
Marcin Braun
Adam Izdebski
dr Wawrzyniec Kofta
prof. Maria Katarzyna Kornacka (WICEPREZES
ZARZĄDU)
Maria Mach (SEKRETARZ ZARZĄDU, DYREKTOR
BIURA)
prof. Jan Madey (PRZEWODNICZĄCY)
prof. Zbigniew Marciniak
(WICEPRZEWODNICZĄCY ZARZĄDU)
dr Michał Mizera
prof. Lucjan Piela
prof. Andrzej Sękowski
prof. Janusz Siedlecki (WICEPRZEWODNICZĄCY
ZARZĄDU)

Zespół realizujący działania Funduszu w 2017 roku :

Ewa Chałupka (STAŻE BADAWCZE)
Magdalena Jezierska (KONKURS UE DLA MŁODYCH
NAUKOWCÓW)
Wanda Kołodyńska (KSIĘGOWOŚĆ, ROZLICZENIA)
Maria Mach (DYREKTOR BIURA)
dr Michał Mizera (OBOZY I SEMINARIA)
Katarzyna Musiał (KONCERTY, WYSTAWY, PLENERY,
STYPENDIA CELOWE)
Łukasz Partyka (PROJEKTY INTERNETOWE)

Dziękujemy licznym Wolontariuszom i osobom zaangażowanym w realizację programu Funduszu w 2017 roku – bez Was nasza działalność w takim kształcie nie byłaby możliwa!

O Funduszu

Krajowy Fundusz na rzecz Dzieci jest stowarzyszeniem prowadzącym działalność pożytku publicznego w zakresie edukacji, oświaty i wychowania dzieci i młodzieży, opierając się na pracy społecznej członków i zaangażowaniu pracowników naukowych wyższych uczelni. Współpracujemy z uczelniami, instytucjami badawczymi, kulturalnymi i artystycznymi zapewniając bezpłatny udział dzieci i młodzieży w specjalnie dla nich przygotowanych zajęciach wzmacniających rozwój ich uzdolnień, są to m.in. specjalistyczne warsztaty naukowe, staże badawcze, wielodyscyplinarne obozy naukowe i ogólnorozwojowe, warsztaty muzyczne, plastyczne oraz koncerty uczniów szkół muzycznych z całego kraju. Pomagamy finansowo młodym muzykom przy wyjazdach na kursy muzyczne, a także przy zakupie instrumentów. Wspieramy różnorodne inicjatywy służące rozwijaniu uzdolnień i pasji dzieci i młodzieży. Inicjujemy dyskusje specjalistów i organizujemy zajęcia dla nauczycieli na temat pracy z uczniem zdolnym, zachęcamy do uwzględnienia szczególnych potrzeb tej grupy uczniów w pracy szkół, uczelni i instytutów badawczych.

Program Pomocy Wybitnie Zdolnym adresowany jest do uczniów o bardzo różnorodnych zainteresowaniach i uzdolnieniach. Co roku przyjmujemy do Programu ponad 500 zdolnych uczniów z całego kraju zajmujących się naukami ścisłymi, przyrodniczymi czy humanistycznymi. Ważnym celem Programu jest wspieranie samodzielnej pracy nad rozwojem zainteresowań i zdobywanie przez uczestników cennych umiejętności i wiedzy. Staramy się rozwijać w młodych ludziach ciekawość i pasję naukowe, stawiamy przed nimi trudne wyzwania, których brakuje im we własnym środowisku.

Fundusz pomaga zdolnej młodzieży zapewniając całkowicie bezpłatny udział w różnego rodzaju formach aktywności, zależnie od zainteresowań i uzdolnień. Tematykę zajęć staramy się dobierać tak, żeby dotyczyła aktualnych problemów i metod badawczych, zarówno jeśli chodzi o pracę w laboratorium z wykorzystaniem nowoczesnego sprzętu, czy o pracę z tekstem. Najistotniejszym czynnikiem stymulującym rozwój młodzieży zdolnej jest stawianie przed nimi zadań na miarę ich możliwości. Dlatego realizacja naszego Programu nie byłaby możliwa bez zaangażowania pracowników naukowych wyższych uczelni i placówek badawczych. To oni poświęcają swój czas na przygotowanie i przeprowadzenie zajęć, opracowują problemy badawcze. W pracę z naszymi młodymi naukowcami angażują się najlepsi specjaliści w swoich dziedzinach, naukowcy z wieloletnim stażem i dorobkiem naukowym, profesorowie, doktorzy, doktoranci, studenci pierwszych lat studiów. Do grona współpracowników i członków stowarzyszenia co roku dołączają dawni stypendyści. Wielu z nich zostaje naszymi wolontariuszami i pracuje z młodszymi kolegami. Działają na rozmaitych obszarach nauki, techniki, medycyny, literatury czy sztuki. Współpracują z nami pracownicy naukowcy następujących instytucji: Uniwersytetu Warszawskiego, Uniwersytetu Jagiellońskiego, Uniwersytetu Wrocławskiego, Politechniki Warszawskiej, instytutów Polskiej Akademii Nauk, Centrum Astronomii UMK w Toruniu, Akademii Muzycznej i Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie. Wszyscy pracownicy naukowcy współpracujący z Funduszem nie pobierają wynagrodzenia za prowadzenie zajęć.

Kwalifikacja do Programu przeprowadzana jest w miesiącach czerwiec – wrzesień każdego roku w oparciu o wyniki pracy, z uwzględnieniem uwarunkowań środowiskowych, w 4-stopniowej

procedurze z udziałem specjalistów z poszczególnych dziedzin. W kwalifikacji uczestniczą współpracujący z Funduszem pracownicy naukowcy wyższych uczelni i instytutów PAN, artyści oraz dawni uczestnicy Programu. Nominacja do Programu przyznawana jest na okres od 1 października do 30 września każdego roku. Wnioski o objęcie pomocą Funduszu złożyć może każdy: nauczyciel, rodzic, czy sam uczeń. Najczęściej czynią to szkoły. W każdym przypadku zwracamy się do osoby zgłoszonej o własną wypowiedź na temat zainteresowań oraz o przedstawienie wyników pracy. Staramy dowiedzieć się, co sami zgłaszający uważają za najistotniejsze w swojej pracy, co ich interesuje, ciekawi i pasjonuje.

Działalność Funduszu w 2017

Program Pomocy Wybitnie Zdolnym

W roku szkolnym 2016/2017 do Programu zakwalifikowano 558 uczniów, w tym o uzdolnieniach poznawczych 375, muzycznych 143, plastycznych 32 i baletowych 8. W roku szkolnym 2017/2018 do programu przyjęto 539 uczniów, w tym: 353 o uzdolnieniach poznawczych, 150 o uzdolnieniach muzycznych, 36 o uzdolnieniach plastycznych. Pochodzą oni ze wszystkich 16 województw. Do Programu przyjmowani są uczniowie szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych. 40% mieszka na wsi i w małych miasteczkach, a 59 % poza miastami wojewódzkimi. Ok. 40% uczestników Programu stanowią dziewczęta.

W 2017 roku zorganizowaliśmy dla naszych stypendystów ponad 50 wydarzeń, w których uczestniczyło ok. 550 osób. W ich realizację w charakterze wykładowców i tutorów zaangażowanych było ok. 300 wolontariuszy, wybitnych przedstawicieli polskiej nauki i kultury gotowych dzielić się bezinteresownie swoją wiedzą i doświadczeniami z Funduszkową młodzieżą. Łącznie poświęcili nam ponad 7 tysięcy godzin swojego czasu, także w roli jurorów EUCYS i ekspertów przy kwalifikacji do Programu.

Formy pomocy uczestnikom Programu o uzdolnieniach poznawczych

Specjalistyczne warsztaty badawcze

Specjalistyczne warsztaty badawcze są jedną z podstawowych form pomocy uczestnikom Programu o uzdolnieniach poznawczych. Ich podstawowym celem jest zapoznanie uczestników z najnowocześniejszym sprzętem laboratoryjnym i metodologią pracy badawczej. Podczas zajęć (w miarę możliwości) stykają się z aktualnymi problemami naukowymi, które są przedmiotem badań w placówce organizującej zajęcia. Kolejnym ważnym elementem warsztatów jest możliwość nawiązania bezpośredniego kontaktu i ewentualnej współpracy z pracownikami naukowymi (często owocem tej współpracy są staże badawcze). Bardzo duże znaczenie dla rozwoju uczestników mają też kontakty z rówieśnikami, możliwość pracy w zespole oraz brak czynników rywalizacji. W trosce o rozwój nie tylko ich uzdolnień naukowych, ale także osobowości i wrażliwości staramy się wzbogacać ich pobyt na warsztatach wyjściem do teatru lub filharmonii.

Fundusz organizuje warsztaty naukowe oddzielnie dla uczniów klas I-II gimnazjów i szkół podstawowych oraz uczniów szkół ponadgimnazjalnych i III klasy gimnazjum. Warsztaty dla młodszych uczestników Programu mają nieco inny charakter niż zajęcia przygotowywane dla licealistów. Ich zadaniem jest przede wszystkim rozbudzenie i ukierunkowanie zainteresowań młodych przez umożliwienie im zapoznania się z podstawowymi metodami pracy badawczej oraz wskazanie ciekawych zagadnień naukowych w powiązaniu ze zjawiskami życia codziennego. Znaczącą rolę odgrywają też działania integracyjne i ogólnorozwojowe nastawione na wspomaganie harmonijnego rozwoju młodych ludzi. Warsztaty badawcze dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych i III klas gimnazjów odbywały się w czołowych placówkach PAN i na wyższych uczelniach. Mają one na celu przygotowanie do pracy badawczej, zapoznanie z najlepszymi ośrodkami badawczymi, nowoczesnymi metodami badań i aparaturą w poszczególnych dziedzinach oraz najciekawszymi problemami badawczymi w danych placówkach naukowych.

Zajęcia z uczniami prowadzą pracownicy naukowcy, doktoranci i studenci – często absolwenci Programu Funduszu. Opiekę nad uczestnikami zajęć sprawują tutorzy – studenci i doktoranci, niemal wyłącznie absolwenci Programu. Należy podkreślić, że wszystkie koszty związane z udziałem w zajęciach – zakwaterowanie, wyżywienie, koszty dojazdu są pokrywane przez Fundusz.

➤ **Warsztaty badawcze w Instytucie Fizyki PAN w Warszawie**

Warsztaty odbyły się w dniach 8-13 stycznia 2017 z udziałem 18 uczestników Programu Funduszu. Uczestnicy pracowali w 7 grupach badawczych nad problemami przedstawionymi przez pracowników Instytutu. Podstawą kwalifikacji na warsztaty było rozwiązanie zadań przygotowanych, wraz z polecaną literaturą, przez opiekunów naukowych poszczególnych zespołów. Zakwalifikowani zostali tylko autorzy najlepszych rozwiązań. Podczas warsztatów uczniowie pracowali samodzielnie z wykorzystaniem nowoczesnego sprzętu laboratoryjnego. Ich praca stanowiła realny wkład w badania prowadzone w Instytucie. Warsztaty zakończyło seminarium podsumowujące, z udziałem opiekunów poszczególnych zadań, podczas którego każdy z zespołów przedstawił krótką prezentację swojej pracy, odpowiadając również na pytania z sali. Uzupełnieniem programu warsztatów była wizyta uczestników w Teatrze Polskim.

➤ **Warsztaty badawcze w Interdyscyplinarnym Centrum Modelowania Matematycznego i Komputerowego UW**

Warsztaty odbyły się w dniach 15-20 stycznia 2017 z udziałem 9 uczniów. Podstawą kwalifikacji były rozwiązania zadań, przygotowanych przez pracowników Centrum. Uczestnicy warsztatów pracowali nad zagadnieniami związanymi z tematyką zadań kwalifikacyjnych – przede wszystkim matematycznym modelowaniem zjawisk przyrodniczych oraz problemami przepływu informacji w sieci. W wyniku udziału w warsztatach trzy osoby zgłosiły chęć odbycia stażu badawczego, podczas którego kontynuowały projekt rozpoczęty w czasie warsztatów. Uzupełnieniem programu warsztatów była wizyta w Teatrze Dramatycznym.

➤ **Warsztaty badawcze na Wydziale Chemii UW**

Warsztaty odbyły się w dniach 5-10 lutego 2017 z udziałem 21 uczniów, wybranych na podstawie rozwiązań zadań kwalifikacyjnych. Uczestnicy pracowali w 8 grupach nad problemami badawczymi zaproponowanymi przez pracowników różnych zakładów Wydziału Chemii. Dało im to możliwość zapoznania się z aktualnie prowadzonymi na Wydziale badaniami oraz zdobycia doświadczenia w pracy laboratoryjnej, także z wykorzystaniem nowoczesnego sprzętu badawczego. Ponadto w programie znalazły się wykłady dotyczące różnych dziedzin chemii, prowadzone przez pracowników Wydziału. Uzupełnieniem programu była wizyta w Teatrze Polonia.

➤ **Warsztaty matematyczne dla uczniów szkół podstawowych i kl. I-II gimnazjów w III LO w Gdyni**

Warsztaty odbyły się w dniach 17-19 lutego 2017 z udziałem 19 uczniów oraz 17 opiekunów (rodziców). Od strony merytorycznej przygotował je i prowadził prof. Wojciech Tomalczyk, znakomity nauczyciel i popularyzator matematyki. Podczas zajęć uczniowie mieli możliwość wysłuchania wykładów dotyczących złożonych zagadnień geometrii i algebry. Ponadto, pod okiem wykładowcy, samodzielnie rozwiązywali zadania, pozwalające lepiej zrozumieć prezentowane problemy. Uczestnicy przygotowali także własne wystąpienia.

Ponieważ warsztaty adresowane są do grupy najmłodszych uczestników Programu, do udziału w nich zapraszamy także opiekunów, dla których prowadzony jest osobny blok zajęć poświęconych pracy z dzieckiem zdolnym. Uzupełnieniem programu była wycieczka po Trójmieście połączona ze zwiedzaniem Akwarium Morskiego w Gdyni.

➤ **Warsztaty informatyczne w Instytucie Informatyki UW oraz Ośrodku Edukacji**

Warsztaty odbyły się w dniach 1-5 marca 2017, z udziałem 14 uczniów. Kwalifikacja na warsztaty odbywała się na podstawie oceny rozwiązań zadań przygotowanych przez pracowników, studentów Wydziału Matematyki i Informatyki UW – absolwentów programu Funduszu. Podczas warsztatów uczestnicy wysłuchali 7 wykładów poświęconych algorytmie problemów NP.-trudnych. Pozostały czas poświęcony był na samodzielną pracę nad zaproponowanymi przez wykładowców problemami. Program warsztatów wzbogacił spektakl w Teatrze Narodowym.

➤ **Warsztaty badawcze na Wydziale Biologii UW i w placówkach PAN w Warszawie**

Warsztaty odbyły się w dniach 5-10 marca 2017 z udziałem 33 uczniów. Uczestnicy pracowali w 8 grupach, w różnych placówkach naukowych: na Wydziale Biologii UW (Zakład Genetyki Bakterii, Zakład Hydrobiologii, Zakład Biologii Molekularnej Roślin, Zakład Parazytologii), w Międzynarodowym Instytucie Biologii Molekularnej i Komórkowej, Instytucie Biologii Doświadczalnej PAN, Centrum Onkologii, Instytucie Matki i Dziecka. Kwalifikacja na warsztaty odbywała się na podstawie listy zgłoszeń. W pierwszej kolejności wzięto pod uwagę uczniów klas maturalnych, osoby ze wsi i małych miast oraz osoby, których zainteresowania najbardziej odpowiadały tematyce zajęć. Podczas warsztatów uczestnicy mogli nie tylko zapoznać się z badaniami prowadzonymi w poszczególnych placówkach, ale także samodzielnie przeprowadzić eksperymenty z wykorzystaniem technik laboratoryjnych i nowoczesnego sprzętu badawczego. We wszystkich placówkach mieli też dostęp do bibliotek i komputerowych baz danych oraz możliwość konsultacji z pracownikami naukowymi. Uzupełnieniem programu warsztatów była wizyta w Teatrze Narodowym.

➤ **Warsztaty badawcze na Wydziale Fizyki UW**

Warsztaty odbyły się w dniach 12-17 marca 2017 z udziałem 13 uczniów. Uczestnicy pracowali w 4 grupach tematycznych. Kwalifikacja na warsztaty odbywała się na podstawie zadań zaproponowanych przez opiekunów poszczególnych tematów. Na warsztaty zostali zakwalifikowani tylko autorzy najlepszych rozwiązań. Podczas warsztatów uczniowie pracowali pod opieką pracowników naukowych samodzielnie planując i wykonując eksperymenty z wykorzystaniem nowoczesnego sprzętu laboratoryjnego. Do ich dyspozycji była również biblioteka Wydziału oraz naukowe bazy danych. Uzupełnieniem programu była wizyta w Teatrze Narodowym.

Druga część warsztatów, zakończona seminarium podsumowującym pracę uczestników odbyła się w dniach 28 maja – 3 czerwca 2017. Była one kontynuacją zajęć prowadzonych podczas pierwszej części warsztatów (w marcu). Uczniowie w czterech zespołach badawczych opracowywali wyniki prowadzonych badań i przygotowywali prezentacje na seminarium podsumowujące. Seminarium, z udziałem władz i pracowników Wydziału Fizyki odbyło się w sobotę 3 czerwca. Prezentacje zostały bardzo wysoko ocenione, a część z nich stanęła się podstawą publikacji w czasopiśmie naukowych.

➤ **Warsztaty w Instytucie Matematyki UJ**

Warsztaty odbyły się w dniach 30 marca - 2 kwietnia 2017 z udziałem 36 uczniów. Warsztaty poświęcone były zagadnieniom przestrzeni metrycznych. Uczniowie poznali problematykę z punktu widzenia matematyki akademickiej dzięki serii wykładów i ćwiczeń prowadzonych w dwóch grupach w zależności od stopnia zaawansowania.

Uzupełnieniem programu była wizyta w Filharmonii Krakowskiej.

➤ **Warsztaty badawcze w Centrum Astronomii UMK w Piwnicach**

Warsztaty odbyły się w dniach 9-14 kwietnia z udziałem 11 uczniów. Warsztaty poświęcone były przede wszystkim zapoznaniu uczniów z różnymi zagadnieniami radioastronomii zarówno poprzez teoretyczne wykłady jak i praktyczną możliwość prowadzenia obserwacji i analizy danych. Uczestnicy mieli możliwość zapoznania się z różnorodnymi technikami radioobserwacji oraz wysłuchania wykładów dotyczących wielu problemów współczesnej astronomii.

➤ **Warsztaty matematyczne w Instytucie Matematycznym PAN**

Warsztaty odbyły się w dniach 19-21 maja 2017 z udziałem 20 uczniów. Warsztaty były poświęcone wybranym zagadnieniom teorii gier. Zajęcia były prowadzone w formie wykładów i ćwiczeń przez pracowników Instytutu Matematycznego PAN oraz Instytutu Matematyki UW. Uzupełnieniem programu naukowego była wizyta w Teatrze Syrena.

➤ **Warsztaty neuronaukowe w Instytucie Biologii Doświadczalnej PAN**

Warsztaty odbyły się w dniach 4-9 czerwca 2017 z udziałem 18 uczniów. Kwalifikacja na warsztaty odbywała się na podstawie listy zgłoszeń. W pierwszej kolejności wzięto pod uwagę uczniów klas maturalnych, osoby ze wsi i małych miast oraz osoby, których zainteresowania najbardziej odpowiadały tematyce zajęć. Warsztaty miały charakter interdyscyplinarny – zaproszono na nie

biologów, fizyków i informatyków. Wspólnym tematem ich pracy były zjawiska związane z aktywnością mózgu. Uczestnicy programu pracowali w 7 pracowniach Instytutu pod opieką naukowców. Ich praca stanowiła realny wkład w badania prowadzone na co dzień w Instytucie. Ponadto uczestnicy wysłuchali 5 wykładów zapoznających ich z badaniami prowadzonymi w IBD PAN. Uzupełnieniem programu była wizyta w Teatrze Narodowym.

➤ **Warsztaty badawcze w Centrum Nowych Technologii UW**

Warsztaty odbyły się w dniach 18-23 czerwca 2017 z udziałem 20 uczniów. Opiekę nad nimi sprawowało dwoje tutorów – absolwentów Programu Funduszu. Warsztaty miały charakter interdyscyplinarny – zaproszono na nie chemików i biologów. Uczestnicy pracowali w 6 laboratoriach Centrum pod opieką naukowców. Ich praca stanowiła realny wkład w badania prowadzone na co dzień w CeNT UW. Ponadto uczestnicy wysłuchali 4 wykładów zapoznających ich z badaniami prowadzonymi w Centrum. Uzupełnieniem programu była wizyta w Teatrze 6. piętro.

➤ **Warsztaty badawcze w Instytucie Chemii Organicznej PAN**

Warsztaty odbyły się w dniach 26 listopada – 1 grudnia 2017. Wzięło w nich udział 15 uczniów. Kwalifikacja na warsztaty odbywała się na podstawie listy zgłoszeń. W pierwszej kolejności wzięto pod uwagę uczniów klas maturalnych, osoby ze wsi i małych miast oraz osoby, których zainteresowania najbardziej odpowiadały tematyce zajęć. Uczniowie pracowali w 11 zespołach badawczych biorąc aktywny udział w pracach każdego z nich. Dzięki temu mieli możliwość doskonalenia swoich umiejętności laboratoryjnych oraz pracy z wysoko wyspecjalizowanym sprzętem. Oprócz tego w programie warsztatów znalazły się wykłady prezentujące najnowsze osiągnięcia w chemii fizycznej oraz przegląd badań prowadzonych w IChO PAN, a uzupełnieniem programu była wizyta uczestników w Teatrze IMKA.

➤ **Warsztaty badawcze w Instytucie Chemii Fizycznej PAN**

Warsztaty odbyły się w dniach 26 listopada – 1 grudnia 2017. Wzięło w nich udział 20 uczniów. Kwalifikacja na warsztaty odbywała się na podstawie listy zgłoszeń. W pierwszej kolejności wzięto pod uwagę uczniów klas maturalnych, osoby ze wsi i małych miast oraz osoby, których zainteresowania najbardziej odpowiadały tematyce zajęć. Uczniowie pracowali w 9 zespołach badawczych biorąc aktywny udział w pracach każdego z nich. Dzięki temu mieli możliwość doskonalenia swoich umiejętności laboratoryjnych oraz pracy z wysoko wyspecjalizowanym sprzętem. Oprócz tego w programie warsztatów znalazły się wykłady prezentujące najnowsze osiągnięcia w chemii fizycznej oraz przegląd badań prowadzonych w IChF PAN, a uzupełnieniem programu była wizyta uczestników w Teatrze IMKA. Program warsztatów w załączeniu

➤ **Warsztaty matematyczne dla kl. III GM w Instytucie Matematycznym PAN**

Warsztaty odbyły się w dniach 1-3 grudnia 2017 z udziałem 20 uczniów. Warsztaty były poświęcone wybranym zagadnieniom kombinatoryki. Przed warsztatami uczniowie mogli zapoznać się z podstawowymi pojęciami, dzięki udostępnionemu online skryptowi oraz zadaniom przygotowawczym. Zajęcia były prowadzone w formie wykładów i ćwiczeń przez pracowników Instytutu Matematycznego PAN oraz Instytutu Matematyki UW. Uzupełnieniem programu naukowego była wizyta w planetarium Niebo Kopernika w CNK.

➤ **Wielodyscyplinarne Warsztaty Naukowe dla uczniów szkół podstawowych i kl. I gimnazjów.**

Warsztaty odbyły się w dniach 3-9 grudnia 2017 z udziałem 36 uczniów. Warsztaty służyły zapoznaniu najmłodszych uczestników programu z podstawami pracy badawczej. W tym roku ich program został poszerzony o blok zajęć humanistycznych przygotowanych we współpracy z Działem Edukacji Muzeum Narodowego w Warszawie. Pozostałe zajęcia były prowadzone na Wydziale Biologii UW, Wydziale Chemii UW, Wydziale Fizyki UW, oraz w Centrum Nowych Technologii. Podczas zajęć odtworzony został pełny cykl pracy eksperymentalnej od wprowadzenia teoretycznego, przez przygotowanie i przeprowadzenie eksperymentu, do opracowania wyników i przygotowania prezentacji multimedialnej. Uczestnicy pracowali w niewielkich grupach nad zagadnieniami z dziedziny: biologii, chemii, fizyki, informatyki, znacząco wykraczającymi poza program szkolny. Warsztaty zakończyła sesja podsumowująca, podczas której uczestnicy poszczególnych zajęć prezentowali wyniki swojej pracy. Ponadto podczas warsztatów, uczestnicy wysłuchali 2 wykładów popularno-naukowych, a także mieli możliwość przedstawienia (w formie odczytu) rezultatów własnej pracy. W programie warsztatów znalazła się również wizyta w teatrze oraz zwiedzanie ekspozycji stałych w Muzeum Narodowym i zajęcia ogólnorozwojowe w Bibliotece Uniwersytetu Warszawskiego.

➤ **Warsztaty matematyczne w Instytucie Matematyki Uniwersytetu Wrocławskiego**

Warsztaty odbyły się w dniach 14-17 grudnia 2017 z udziałem 28 uczniów, zakwalifikowanych na podstawie rozwiązań zadań kwalifikacyjnych. Tematem warsztatów były „Dwuwymiarowe grupy krystalograficzne”. Zajęcia prowadzone były w formie wykładów i ćwiczeń w grupach o różnym stopniu zaawansowania. Uzupełnieniem programu był spektakl w Operze Wrocławskiej.

Seminaria i Spotkania humanistyczne

Seminaria humanistyczne służą zapoznaniu uczestników Programu z najnowszymi osiągnięciami w zakresie historii, historii sztuki, językoznawstwa, teorii literatury czy kulturoznawstwa. Zajęcia w formie wykładów i konwersatoriów, są prowadzone przez wybitnych przedstawicieli polskiej humanistyki. Uzupełnieniem programu seminariów są wizyty w muzeach, teatrach, pokazy filmów i spektakli oraz dyskusje w gronie uczestników.

➤ **Seminaria humanistyczne w Warszawie**

Seminaria odbyły się w dniach 10-12 marca 2017 z udziałem 30 uczniów. Kwalifikacja na warsztaty odbywała się na podstawie listy zgłoszeń. W pierwszej kolejności wzięto pod uwagę uczniów klas maturalnych, osoby ze wsi i małych miast oraz osoby, których zainteresowania najbardziej odpowiadały tematyce zajęć. Uczestnicy seminariów mieli okazję wysłuchać 5 wykładów, związanych z tematyką powstań narodowych z także zwiedzić z kuratorami wystawy w Muzeum Sztuki Nowoczesnej i Narodowej Galerii Sztuki Zachęta.

Uzupełnieniem programu spotkań były dwa spektakle teatralne: „Wyzwolenie” Stanisława Wyspiańskiego w reż. Krzysztofa Garbaczewskiego w Teatrze Studio oraz „Kordian” w reżyserii Jana Englerta w Teatrze Narodowym.

➤ **Warsztaty filmowe w Łodzi.**

Warsztaty odbyły się w dniach 31 marca - 2 kwietnia 2017 z udziałem 15 uczniów. Ideą warsztatów, organizowanych po raz pierwszy, było zapoznanie młodych ludzi z dokonaniem Polskiej Szkoły Filmowej oraz historią polskiego kina. Szczególną uwagę zwrócono też na specyfikę miasta jakim jest Łódź oraz jego związki ze sztuką współczesną. W programie warsztatów znalazły się projekcje filmowe - głównie filmów Grzegorza Królikiewicza, z którym planowano spotkanie (nie doszło ono do skutku ze względu na chorobę reżysera) – wizyta w Łódzkiej Szkole Filmowej, zwiedzanie Muzeum Kinematografii, a także Muzeum Sztuki Współczesnej i Centrum Nauki EC1 (jeszcze przed oficjalnym otwarciem). Ponadto uczestnicy zobaczyli spektakl "Studium o Hamletach" w reżyserii Waldemara Raźniaka i wzięli udział w spotkaniu z reżyserem.

➤ **Seminarium filmowe prof. Krzysztofa Zanussiego**

Seminarium odbyło się w dniach 3-4 czerwca 2017 w Laskach k. Warszawy w domu państwa Elżbiety i Krzysztofa Zanussich. Z ramach seminariów uczestnicy mieli możliwość zapoznania się z twórczością filmową prof. Krzysztofa Zanussiego oraz dyskusji z autorem po projekcjach. Ponadto uczestnicy zwiedzili Zakład dla Niewidomych w Laskach i zostawili wizytę na miejscowym cmentarzu, na którym pochowanych jest wiele znaczących postaci polskiej literatury. W programie znalazła się także wizyta w Teatrze Narodowym oraz zwiedzanie wystaw czasowych w Narodowej Galerii Sztuki „Zachęta” oraz Ośrodka „Karta”.

➤ **Spotkania Humanistyczne w Krakowie**

Spotkania odbyły się w dniach 2-9 grudnia 2017, wzięło w nich udział 30 uczestników Programu Funduszu. Opiekowało się nimi 2 dawnych stypendystów. Kwalifikacja na warsztaty odbywała się na podstawie listy zgłoszeń. W pierwszej kolejności wzięto pod uwagę uczniów klas maturalnych, osoby ze wsi i małych miast oraz osoby, których zainteresowania najbardziej odpowiadały tematyce zajęć. Zajęcia prowadzili pracownicy kilku wydziałów humanistycznych Uniwersytetu Jagiellońskiego. Temat wiodący zajęć brzmiał „Dziedzictwo”. Tradycyjnie znaczna część zajęć była poświęcona teatrowi. Uczestnicy Spotkań obejrżeli w Narodowym Starym Teatrze spektakle „Płatonow” oraz „Kosmos”, a także „Hamleta” w reż. Krzysztofa Jasińskiego w Teatrze STU. W programie znalazło się też zwiedzanie z historykiem sztuki kolegiaty św. Anny, kościoła, a także wizyta w CRICOTECE i Muzeum MOCAK i Fabryce Schindlera.

Wielodyscyplinarne obozy naukowe i ogólnorozwojowe

Wielodyscyplinarne obozy naukowe są najstarszym elementem Programu. Ich podstawową ideą jest umożliwienie młodym ludziom, nie tylko doskonalenia umiejętności i pogłębiania wiedzy w interesujących ich dziedzinach, ale także wzbudzenie szerszych zainteresowań nauką, sztuką i życiem społecznym. Staramy się podczas obozów stworzyć uczestnikom warunki do integracji (w tym z uczestnikami o uzdolnieniach artystycznych) i rozwoju umiejętności społecznych.

W przypadku obozów wakacyjnych znaczącą rolę odgrywają też zajęcia poświęcone zapoznaniu uczestników z historią i walorami miejsca, w którym odbywają się zajęcia.

➤ **Wielodyscyplinarny obóz naukowy w Serocku dla uczniów kl. III gimnazjów i kl. I-II liceów**

Obóz został przeprowadzony w dniach 27 kwietnia – 7 maja 2017. Wzięło w nim udział 96 uczniów 1-2 kl. liceum oraz 3 kl. gimnazjum. Obóz ma służyć nie tylko poszerzaniu specjalistycznej wiedzy uczniów, ale także wspieraniu ich rozwoju ogólnego, umiejętności współpracy w grupie, komunikacji i samooceny. W związku z tym w programie obozu znalazły się specjalistyczne warsztaty z różnych dziedzin (do wyboru), wykłady wybitnych przedstawicieli różnych dziedzin wiedzy (do wyboru), spotkania z najwybitniejszymi ludźmi polskiej kultury i nauki oraz warsztaty ogólnorozwojowe – filmowe, plastyczne, filozoficzne, ekonomiczne, muzyczne itd. Znaczącą część zajęć warsztatowych i wykładów prowadzili absolwenci Programu Funduszu, którzy także sprawowali opiekę nad uczestnikami jako tutorzy.

➤ **Wielodyscyplinarny obóz ogólnorozwojowy dla uczniów szkół podstawowych i kl. II gimnazjów**

Obóz został przeprowadzony w dniach 11-17 czerwca 2017 w Wildze k. Warszawy. Wzięło w nim udział 32 uczniów ze szkół podstawowych oraz 2 kl. gimnazjów. Obóz ma służyć nie tylko poszerzaniu specjalistycznej wiedzy uczniów, ale także wspieraniu ich rozwoju ogólnego, umiejętności współpracy w grupie, komunikacji i samooceny. W związku z tym w programie obozu znalazły się specjalistyczne warsztaty z różnych dziedzin (do wyboru), wykłady różnych dziedzin wiedzy (do wyboru), prowadzone przez znakomitych naukowców i popularyzatorów, oraz warsztaty ogólnorozwojowe – filmowe, plastyczne, teatralne. Znaczącą część zajęć warsztatowych i wykładów prowadzili absolwenci Programu Funduszu, którzy także sprawowali opiekę nad uczestnikami jako tutorzy.

➤ **Wakacyjny obóz biologiczno-historyczno-matematyczny w Pasterce**

Obóz odbył się w dniach 16-30 lipca 2017 w Pasterce w Górach Stołowych. Wzięło w nim udział 15 uczniów oraz 3 tutorów, prowadzących zajęcia. Podczas obozu uczniowie pracowali w trzech 5-osobowych grupach nad zagadnieniami z dziedziny biologii molekularnej, nauk pomocniczych historii oraz teorii liczb. Oprócz zajęć warsztatowych uczestnicy mogli też korzystać z konsultacji z tutorami, a także przygotowywali i wygłaszali wystąpienia poświęcone prowadzonym przez siebie badaniom. Obóz wzbogacały piesze wycieczki przyrodniczo historyczne do najciekawszych miejsc Parku Narodowego Gór Stołowych oraz Kotliny Kłodzkiej.

➤ **Wielodyscyplinarne Spotkania Wakacyjne "Rzeczpospolita mniej znana" w Zabrze**

Spotkania odbyły się w dniach 29 lipca – 12 sierpnia 2017 w Zabrze. Wzięło w nich udział 50 uczniów, w tym 25 plastyków, 22 uczniów o uzdolnieniach poznawczych i 3 muzyków. W programie oprócz zajęć warsztatowych dla plastyków - warsztaty dotyczące litografii i projektowania graficznego oraz animacji komputerowej, a także warsztaty z kaligrafii - znalazły się również specjalistyczne zajęcia w grupach badawczych pracujące nad problemami związanymi z regionem oraz zajęcia ogólnorozwojowe: warsztaty fotograficzne, filmowe, filozoficzne i teatralne, a także warsztaty gwary śląskiej. Program uzupełniły wycieczki historyczno-krajoznawcze. Ponadto uczestnicy Spotkań o uzdolnieniach muzycznych mieli okazję wystąpić podczas publicznego koncertu w zabytkowym

wnętrzu łaźni łańcuskowej przy nowo otwartej Sztolni Luiza. Podsumowaniem pleneru była wystawa malarstwa i rysunku uczestników warsztatów plastycznych, która została zaprezentowana na poziomie -320 zabytkowej Kopalni Guido - oddziale Muzeum Górnictwa Węglowego. Otwarcie wystawy towarzyszył krótki koncert oraz pokaz animacji przygotowanych przez uczestników Spotkań. Ta sama wystawa była także dostępna dla zwiedzających w Galerii UW w Pałacu Kazimierzowskim, na terenie Uniwersytetu Warszawskiego w dniach 1-31 października 2017.

➤ **Szkoła Letnia Collegium Invisible**

Obóz odbył się w dniach 4-11 września 2017 w ośrodku szkoleniowo-konferencyjnym Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza Ciężeniu k. Poznania. Uczestniczyło w nim 11 uczniów – stypendystów Programu z klas maturalnych. Podczas obozu uczestnicy pracowali indywidualnie pod opieką tutorów – studentów Collegium Invisible nad wybranymi zagadnieniami z dziedziny humanistyki i nauk przyrodniczych. Celem obozu było przygotowanie uczestników do czynnego udziału w życiu akademickim już od momentu podjęcia studiów, dzięki praktycznemu zapoznaniu z warsztatem pracy naukowej oraz przygotowaniem prezentacji publicznych. Zajęcia warsztatowe zostały wzbogacone o wystąpienia zaproszonych gości.

➤ **Warsztaty interdyscyplinarne w Zakopanem**

Warsztaty odbyły się w dniach 23-28 września 2017 z udziałem 16 uczniów. Uczestnicy pracowali w 3 interdyscyplinarnych zespołach badawczych. Praca w zespołach dotyczyła różnych obszarów związanych z dziedzictwem kulturowym i przyrodniczym Zakopanego i Podhala. Ponadto uczniowie aktywnie uczestniczyli w organizowanym przez Teatr Witkacego festiwalu „Pępek świata”. Warsztaty zostały zorganizowane we współpracy z Muzeum Tatrzańskim, Tatrzańskim Parkiem Narodowym i Teatrem Witkacego.

Stáže badawcze

W trakcie warsztatów nawiązywane są kontakty, których owocem jest współpraca niektórych uczestników z placówkami badawczymi w formie staży badawczych. Staże są dla uczestników Programu szansą na prowadzenie samodzielnych badań, pod opieką naukową pracownika instytucji badawczej. Staż może się odbywać jako kontynuacja pracy nad tematem z warsztatów lub włączenie się do pracy badawczej placówki nad innym tematem, czy podjęcie samodzielnie postawionego tematu badawczego pod opieką poznanych podczas warsztatów pracowników nauki. Staże trwają od 2 do 4 tygodni, głównie w czasie wakacji od czerwca do września. Zdobyte doświadczenia umożliwiają pełne włączenie się ich uczestników do pracy badawczej na uczelniach czy w instytutach PAN już w czasie studiów. Często efektem stażu jest zgłoszenie do Konkursu Prac Młodych Naukowców Unii Europejskiej, a także publikacje w czasopiśmie popularnonaukowym i stricte naukowych. Staże badawcze mogą się odbywać jako kontynuacja pracy nad tematem z warsztatów lub podjęcie samodzielnego tematu badawczego pod opieką pracowników naukowych. Staże trwają od 2 do 4 tygodni.

W 2017 roku przeprowadzono 62 indywidualne staże naukowe w 26 placówkach badawczych:

- 1) Centrum Nauk Biologiczno-Chemicznych Uniwersytetu Warszawskiego, 2 staże

- 2) Centrum Nowych Technologii Uniwersytetu Warszawskiego: Laboratorium Chemii Bioorganicznej, Laboratorium Chemii Metaloorganicznej, Laboratorium Medycyny Doświadczalnej, Interdyscyplinarne Laboratorium Modelowania Układów Biologicznych, 5 staży
- 3) Centrum Onkologii w Warszawie - Instytut im. Marii Skłodowskiej-Curie, 3 staże
- 4) Centralna Biblioteka Statystyczna GUS, 1 staż
- 5) CodiLime professional IT consulting, 2 staże
- 6) Instytut Astronomii Uniwersytetu Warszawskiego, 1 staż
- 7) Instytut Biologii Doświadczalnej im. M. Nenckiego PAN: Pracownia Pamięci Przestrzennej, Pracownia Neurobiologii, 6 staży
- 8) Instytut Chemii Fizycznej PAN, 1 staż
- 9) Instytut Chemii Organicznej PAN, 2 staże
- 10) Instytut Filozofii, Socjologii i Socjologii Ekonomicznej SGH, 1 staż
- 11) Instytut Fizyki Jądrowej PAN w Krakowie Laboratorium Fizyki Częstek Elementarnych, 1 staż
- 12) Instytut Fizyki Molekularnej PAN, Zakład Fizyki Niskich Temperatur w Odolanowie, 12 staży
- 13) Instytut Fizyki PAN, 2 staże
- 14) Instytut Fizyki Uniwersytetu Jagiellońskiego, 1 staż
- 15) Instytut Immunologii i Terapii Doświadczalnej PAN we Wrocławiu, 1 staż
- 16) Instytut Paleobiologii PAN, 1 staż
- 17) Kardiologiczny Gabinet Weterynaryjny "Kardiowet" w Warszawie, 1 staż
- 18) Narodowe Centrum Badań Jądrowych w Świerku, 1 staż
- 19) Stowarzyszenie "Połczyńskie Innowacje Kulturalne", 1 staż
- 20) Wydawnictwa: "Krytyka Polityczna" i "Kultura Liberalna", 1 staż
- 21) Wydział Biologii Uniwersytetu Gdańskiego Katedra Biologii i Genetyki Medycznej, Katedra Fizjologii i Biotechnologii Roślin, 1 staż
- 22) Wydział Biologii Uniwersytetu Warszawskiego, 3 staże
- 23) Wydział Chemii Politechniki Warszawskiej Laboratorium Procesów Technologicznych, 1 staż
- 24) Wydział Chemii Uniwersytetu Warszawskiego, 5 staży
- 25) Wydział Fizyki Uniwersytetu Warszawskiego, 3 staże
- 26) Wydział Matematyki, Informatyki i Mechaniki Uniwersytetu Warszawskiego, 3 staże

Formy pomocy uczestnikom Programu o uzdolnieniach muzycznych

Koncerty

Krajowy Fundusz na rzecz Dzieci organizuje koncerty z udziałem uczestników Programu – uczniów szkół muzycznych z całego kraju. Publiczne występy służą nie tylko promocji młodych talentów, ale przede wszystkim są niezbędne w kształceniu muzyków i w zdobywaniu przez nich sprawności estradowej. Są istotą i celem aktywności każdego muzyka, stanowią także sprawdzian przed udziałem w konkursach. Koncerty organizowane są przy niewielkich nakładach finansowych ze strony Funduszu dzięki zrozumieniu i życzliwości dysponentów sal koncertowych, akompaniatorów oraz właścicieli i pracowników drukarni.

Na wszystkie koncerty Funduszu, poza odbywającymi się w Zamku Królewskim w Warszawie oraz w Łazienkach Królewskich, wstęp jest wolny.

W 2017 Fundusz zorganizował 16 koncertów: 9 w Zamku Królewskim, 2 w Mazowieckim Instytucie Kultury i 5 w Łazienkach Królewskich. Oprócz tego nasi młodzi muzycy zagrali m. in. podczas: uroczystości wręczenia nagród Fundacji na rzecz Nauki Polskiej w Zamku Królewskim, Międzynarodowej Konferencji Fizyki Półprzewodników w Jaszowcu, Inauguracji Roku na Wydziale Polonistyki UW. W trakcie Warsztatów Muzycznych Funduszu w Lusławicach odbyły się trzy koncerty: absolwentów, wiolonczelowy oraz muzyki kameralnej. Podczas pleneru w Zabrze odbył się publiczny koncert w wykonaniu uczestników w zabytkowym wnętrzu łaźni łańcuskowej przy nowo otwartej Sztolni Luiza.

Warsztaty muzyczne

Warsztaty muzyczne są jedną z najstarszych form pomocy uczestnikom Programu o uzdolnieniach artystycznych. Pozwalają one uzdolnionym muzykom odbywać indywidualne lekcje pod okiem znakomitych pedagogów, pracowników akademii muzycznych.

W 2017 roku warsztaty odbyły się w dniach 15-28 stycznia w Europejskim Centrum Muzyki Krzysztofa Pendereckiego w Lusławicach. Wzięło w nich udział 50 uczniów, w tym 38 o uzdolnieniach muzycznych, 7 o uzdolnieniach humanistycznych oraz 5 o uzdolnieniach plastycznych. Warsztaty poświęcone były przede wszystkim muzyce kameralnej. Uczniowie pracowali w kilkunastu zespołach nad programem zaproponowanym przez pedagogów. W programie przewidziano także konsultacje indywidualne, prowadzone przez wybitnych instrumentalistów - absolwentów programu Funduszu oraz profesorów wyższych uczelni muzycznych (Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina w Warszawie, Akademii Muzycznej w Katowicach, Akademii Muzycznej w Gdańsku). Ważnym elementem programu warsztatów była szeroka gama zajęć ogólnorozwojowych: warsztaty filozoficzne, plastyczne, taneczne, wykłady z historii i teorii muzyki oraz historii i historii sztuki, a także wycieczki do najciekawszych historycznie i krajozobowe na terenie wschodniej Małopolski. Uczestnicy mogli też zobaczyć spektakl w Narodowym Starym Teatrze w Krakowie. Integralną częścią warsztatów był projekt pod nazwą Akademia Lusławicka - seria wykładów, seminariów i spotkań poświęconych reformacji, ze szczególnym uwzględnieniem tradycji socyniańskiej związanej z Lusławicami.

Podczas warsztatów odbyły się trzy otwarte koncerty: koncert absolwentów Programu oraz koncert wiolonczelowy, podczas których wystąpili muzycy, którzy zdobyli już renomę na polskich i światowych estradach, a którzy w młodości uczestniczyli w warsztatach muzycznych Funduszu. Trzeci koncert – podsumowujący warsztaty, pozwolił zaprezentować utwory kameralne w wykonaniu najlepszych spośród zespołów pracujących na warsztatach. Koncertowi absolwentów i zespołów kameralnych towarzyszyły wystawy prac plastycznych uczestników warsztatów.

Formy pomocy uczestnikom Programu o uzdolnieniach plastycznych

Plener malarski

Zajęcia malarstwa i rysunku są częścią odbywających się co roku *Wakacyjnych Spotkań Wielodyscyplinarnych Rzeczpospolita mniej znana*. Warsztaty plastyczne prowadzone są przez pedagogów z wyższych uczelni. Plastycy mają możliwość pracy w plenerze (materiałów dostarcza Fundusz), a także skorzystania z konsultacji plastycznych oraz udziału w specjalistycznych wykładach i zajęciach ogólnorozwojowych.

Tegoroczny plener malarski odbył się w Zabrzu w dniach 29 lipca – 12 sierpnia. Uczestniczyło w nim 25 młodych ludzi o uzdolnieniach plastycznych.

Tematem wiodącym zajęć plastycznych w tym roku było *Terytorium*. Stałą opiekę nad plastykami sprawowali: prof. Marian Stępak z Wydziału Sztuk Pięknych UMK oraz dawni stypendyści Funduszu: Karolina Suchan-Okulska i Rafał Tomczak.

Podsumowaniem pleneru była wystawa malarstwa i rysunku uczestników warsztatów plastycznych, która została zaprezentowana na poziomie -320 zabytkowej Kopalni Guido - oddziale Muzeum Górnictwa Węglowego. Otwarcie wystawy towarzyszył krótki koncert oraz pokaz animacji przygotowanych przez uczestników Spotkań. Ta sama wystawa była także dostępna dla zwiedzających w Galerii UW w Pałacu Kazimierzowskim, na terenie Uniwersytetu Warszawskiego w dniach 1-31 października 2017.

Wystawy prac uczestników programu, konsultacje plastyczne

Wystawę malarstwa i rysunku uczestników programu Funduszu można było oglądać w Galerii Abakus w Stołecznym Centrum Edukacji Kulturalnej w dniach 2-19 marca 2017. Prezentowano na niej malarstwo i rysunek 26 uczniów z całej Polski. Wystawa spotkała się z bardzo dobrym przyjęciem licznych widzów. Wystawę poprzedziły konsultacje, które odbyły się w dniach 11-12 lutego z udziałem profesorów i studentów (dawnych uczestników Programu) Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie oraz Wydziału Sztuk Pięknych UMK w Toruniu, podczas których dokonano wstępnej selekcji prac. Dla starszych uczestników Programu (powyżej 16 roku życia) konsultacje wzbogacone były o wizytę w teatrze oraz Galerii Zachęta.

Odbyły się również dwie wystawy poplenerowe uczestników *Wakacyjnych Spotkań Wielodyscyplinarnych* w Zabrzu: wystawa w zabytkowej Kopalni Guido oraz w Galerii Pałacu Kazimierzowskiego UW.

Pozostałe przedsięwzięcia Funduszu

Spotkanie inauguracyjne Program pomocy wybitnie zdolnym

Spotkanie odbyło się w dniu 28 października 2017 roku w Sali Wielkiej Zamku Królewskiego w Warszawie oraz na Wydziale Polonistyki UW. W spotkaniu wzięli udział stypendyści Funduszu

przyjęci do Programu po raz pierwszy (tylko osoby powyżej 16 roku życia). Podczas uroczystości w Zamku Królewskim zebranych stypendystom oraz współpracownikom i członkom Funduszu zaprezentowano najciekawsze projekty naukowe i społeczne zrealizowane w minionym roku szkolnym przez stypendystów Funduszu. Częścią uroczystości był również krótki koncert. Odczytano także listy skierowane do uczestników przez Małżonkę Prezydenta RP panią Agatę Konhauser-Dudę oraz Rzecznika Praw Dziecka pana Marka Michalaka. Następnie stypendyści mogli wysłuchać jednego z 3 wykładów (z nauk matematycznych, przyrodniczych i humanistycznych) wygłoszonych przez profesorów UW – dawnych stypendystów Funduszu.

Stypendia celowe oraz dofinansowanie udziału w kursach i konkursach

Fundusz przyznaje kilka razy w roku stypendia celowe, które służą udzielaniu indywidualnej pomocy uczniom realizującym różnorodne przedsięwzięcia zapewniające rozwój intelektualny i artystyczny. Jest to niezwykle ważna forma pomocy uczestnikom programu, pozwala ona z jednej strony dotrzeć z pomocą finansową do osób najbardziej potrzebujących – o tę formę wsparcia ubiegają się najczęściej osoby z rodzin o niskich dochodach – z drugiej zaś, daje pewność, że pomoc ta zostanie przeznaczona na inwestycje wspierające rozwój młodego człowieka. Decyzje o przyznaniu stypendium podejmuje (4 razy w roku) Zarząd Funduszu w oparciu o rekomendacje Komisji ds. pomocy. Kryterium akceptowania wniosków to przede wszystkim znaczenie merytoryczne dofinansowania, ale także sytuacja materialna i życiowa wnioskującego.

W 2017 roku przyznano 78 stypendiów celowych w wysokości od 600 do 3.500 zł, w łącznej kwocie 135.000,00 zł. Środki zostały przeznaczone przez wnioskujących m.in. na: dofinansowanie zakupu instrumentów oraz udziału w kursach mistrzowskich – dla uczestników o uzdolnieniach muzycznych, dofinansowanie udziału w konferencjach, sesjach naukowych i międzynarodowych spotkaniach młodzieży uzdolnionej, a także zakup sprzętu badawczego – dla uczestników o uzdolnieniach poznawczych oraz zakup materiałów plastycznych dla uczestników o uzdolnieniach plastycznych.

Udział uczestników Programu w kursach mistrzowskich i konkursach w kraju i za granicą.

Udział w kursach i konkursach muzycznych jest niezwykle ważny dla młodych, zwłaszcza wybitnie uzdolnionych muzyków. Pozwala on skorzystać z doświadczeń znakomitych pedagogów i solistów o międzynarodowej renomie, a także porównać rezultaty i metody własnej pracy z osiągnięciami rówieśników na całym świecie. Sfinansowano udział 8 uczestników Programu w kursach mistrzowskich w kraju i za granicą oraz 4 uczestników Programu w konkursach krajowych i zagranicznych.

Wyjazdy zagraniczne uczestników Programu Funduszu

Udział w zajęciach poza granicami Polski dał młodym ludziom szansę poznania rówieśników o podobnych zainteresowaniach w Europie i Stanach Zjednoczonych, a także zaprezentowania wyników własnej pracy na forum międzynarodowym. W 2017 roku Fundusz sfinansował:

1. udział jednego uczestnika Programu w międzynarodowych warsztatach badawczych w **Massachusetts Institute of Technology**, jednej z najlepszych uczelni technicznych na świecie. W ramach warsztatów uczestnicy, najzdolniejsi uczniowie szkół średnich ze

Stanów Zjednoczony i Europy realizowali pod okiem naukowców projekty badawcze na jeden z tematów (wybrany przed rozpoczęciem warsztatów). Udział w tego rodzaju warsztatach stanowi niepowtarzalną szansę pracy w jednych z najlepiej wyposażonych laboratoriów świata pod okiem znakomitych naukowców. Także możliwość pracy w międzynarodowym zespole badawczym stanowi znakomite przygotowanie do przyszłej kariery naukowej,

2. udział dwóch uczestników Programu w międzynarodowym spotkaniu młodzieży o zainteresowaniach naukowych w Londynie. **London International Youth Science Forum** (LIYSF) to jedno z najbardziej prestiżowych spotkań wybitnie uzdolnionych młodych naukowców na świecie. W programie Forum znalazły się wykłady, seminaria oraz zajęcia integracyjne. Udział w spotkaniu był dla polskich uczniów wyróżnieniem (zapraszani są tylko uczniowie legitymujący się najpoważniejszymi osiągnięciami naukowymi) oraz szansą na zapoznanie się z najnowszymi osiągnięciami nauki i nawiązanie cennych naukowych kontaktów,
3. udział dwóch uczestników Programu o zainteresowaniach matematyczno-fizycznych w obozie badawczym **European Space Camp w Norweskiej Bazie Raketowej w Andoya** na Lofotach (za kręgiem polarnym). Obóz ma charakter międzynarodowy i organizowany jest w bazie raketowej położonej za kręgiem polarnym. Kilkuosobowe grupy uczestników z różnych krajów wspólnie przygotowują projekt badawczy, którego zwieńczeniem jest wyrzucenie na orbitę niewielkiej rakiety-sondy, skonstruowanej przez uczestników,

Polska Edycja Konkursu Unii Europejskiej dla Prac Młodych Naukowców

Konkurs Unii Europejskiej dla Młodych Naukowców – European Union Contest for Young Scientist (EUCYS) jest interdyscyplinarną rywalizacją najlepszych polskich projektów uczniowskich. Edycja polska organizowana od początku przez Krajowy Fundusz na rzecz Dzieci odbywa się od 1995 roku.

Do edycji Konkursu w 2017 roku zgłoszono 38 prac z wielu dziedzin, m.in. biologii, chemii, fizyki, informatyki, matematyki, techniki oraz nauk społecznych; niektóre badania prowadzono w 2- lub 3-osobowych zespołach. Konkurs zgromadził 46 młodych naukowców z całej Polski, w tym 10 dziewcząt oraz 36 chłopców. Najmłodsi autorzy byli w roku szkolnym 2016/2017 uczniami 3. klasy gimnazjum, zaś najstarsze osoby studentami 1. roku studiów.

Prace były zgłaszane do Konkursu do 30 listopada 2016. Po weryfikacji formalnej i wstępnej ocenie, 36 prac, tzn. wszystkie, które spełniły kryteria formalne, zostało skierowanych do recenzji specjalistycznych. Wszystkie prace zostały ocenione przez przynajmniej jedną osobę spoza grona Jury (zebrano 75 recenzji, co daje średnio ponad 2 recenzje na pracę).

Jury po ocenie wszystkich zgłoszonych prac wyłoniło dziewiętnaście najlepszych, prezentowanych osobiście przez autorów podczas dwudniowej sesji plakatowej. Sesja plakatowa stanowiąca Finały Polskiej Edycji Konkursu, odbyła się w dniach 31 marca – 2 kwietnia 2017 w Centrum Nauki Kopernik w Warszawie. Jury zdecydowało o przyznaniu trzech równorzędnych pierwszych nagród w wysokości 6.000 zł, będących jednocześnie nominacją do reprezentowania Polski podczas Finałów Międzynarodowych EUCYS we wrześniu w Tallinie. Nagrody otrzymali:

— Kamil Humański (Szczecin), *Różnorodność szkarłupni środkowego ordowiku – młodszego syluru Siljansringen (Szwecja)*

- Adam Klukowski (Piaseczno), *Wielomiany z podłogami*
- Aleksander Kostrzewa (Warszawa), *Porównywanie umiejętności uczenia się i zapamiętywania wśród naczelnych z użyciem platform interaktywnych na terenie Warszawskiego Ogrodu Zoologicznego.*

Ponadto Jury nagrodziło sześć innych wyróżniających się prac badawczych.

Cztery równorzędne 2. nagrody w wysokości 4.000 zł zdobyli:

- Jeremi Chabros (Świętochłowice), *Wpływ wybranych metyloksantyn na aktywność lokomotoryczną i rozwój *Tribolium castaneum*. Badanie możliwości zastosowania kofeiny i teofiliny, jako naturalnych insektycydów*
- Mariusz Gniadek (Stanisławów Pierwszy), *Wpływ wolnych rodników tlenowych (ROS) na przełamywanie czasu spoczynkowego rzodkiewnika pospolitego (*Arabidopsis thaliana*)*
- Jakub Jędrzejewski (Ostrów Wielkopolski), *Półprzewodnikowa cewka Tesli o podwójnym rezonansie*
- Dominik Kufel (Lublin), *Matematyczne modelowanie wpływu temperatury na synapsy i dynamikę neuronów*

Dwie równorzędne 3. nagrody w wysokości 2.000 zł zdobyli:

- Frederic Grabowski (Warszawa), *Algorytm do automatycznej dekonwolucji kolorów*
- Łukasz Kamiński (Smoryń), *Przewodniki i pary maksymalne*

Nagrody dla wszystkich laureatów zostały ufundowane przez Fundację PZU.

Zmagania konkursowe uzupełniły warsztaty komunikacji interpersonalnej oraz wykład interaktywny dr. Jakuba Bochińskiego, astronoma, koordynatora Europejskiego Biura Edukacji Kosmicznej w Centrum Nauki Kopernik, odkrywcy planet poza Układem Słonecznym. Finałiści mieli także możliwość zwiedzania CNK. Podczas niedzielnej otwartej sesji plakatowej finałiści prezentowali swoje badania i osiągnięcia szerszej publiczności.

Finały Polskiej Edycji Konkursu UE dla Młodych Naukowców odbyły się w ramach Festiwalu Młodych Badaczy *Odkrycia*, który łączy także finały Konkursu Uczniowskiego *Fizyczne Ścieżki* oraz warsztaty dla opiekunów Klubów Młodego Odkrywcy, które koordynuje CNK.

Zdobywcy I nagród w Konkursie EUCYS zostali reprezentantami Polski w finałach europejskich w Tallinie (22-27 września 2017). Wszystkie prace z Polski zostały zauważone i docenione przez międzynarodowe Jury. Paleontolog Kamil Humański zdobył jedną z trzech równorzędnych drugich nagród wartości 5.000 euro oraz nagrodę specjalną – udział w Stockholm International Youth Science Seminar (SIYSS) w grudniu 2017. Badacz małych człokształtnych Aleksander Kostrzewa został uhonorowany nagrodą specjalną – Joint Research Centre (JRC – Wspólne Centrum Badawcze KE), w postaci wizyty w IES – Instytucie Środowiska i Zrównoważonego Rozwoju w Ispra we Włoszech, jednym z siedmiu instytutów naukowych, wchodzących w skład JRC. Trzeci z reprezentantów Polski matematyk Adam Klukowski otrzymał nagrodę specjalną Wolfram Research, w postaci rocznej licencji oprogramowania Mathematica and WolframAlphaPro. Tym samym Polacy utrzymali drugie miejsce w kwalifikacji liczby zdobytych nagród.

Szkoleniowo – integracyjne spotkanie tutorów

Spotkanie odbyło się w dniach 8-10 września 2017 w Konstancinie k. Warszawy. Celem spotkania była integracja i wymiana doświadczeń między wolontariuszami – dawnymi uczestnikami programu, zaangażowanymi w prowadzenie zajęć, opiekę nad uczestnikami oraz kwalifikację do programu Funduszu. Znaczną część spotkania poświęcono na omówienie problemów związanych z bezpośrednią opieką nad uczestnikami zajęć oraz ze wsparciem działań naukowych (prowadzenie warsztatów, konsultacja odczytów). Omawiano też potrzebę i możliwości wspierania nauczycieli w pracy z uczniami pragnącymi rozwijać swoje zainteresowania i uzdolnienia. Ważną częścią spotkania było 6 godzinne szkolenie z pierwszej pomocy prowadzone przez profesjonalnych ratowników.

Prenumerata czasopism

W celu upowszechnienia osiągnięć nauki i poszerzenia zainteresowań uczestników Programu nauką i sztuką Fundusz zapewnia uczestnikom Programu prenumeratę czasopism naukowych i popularno-naukowych oraz dla uczniów o zainteresowaniach humanistycznych o sztuce i literaturze.

W 2017 roku sfinansowano prenumeratę następujących czasopism:

- ***Świat Nauki*** dla uczniów III klas gimnazjów oraz szkół ponadgimnazjalnych zainteresowanych naukami ścisłymi i przyrodniczymi (dla 187 osób)
- ***Wiedza i Życie*** dla młodszych uczestników Programu uczniów o uzdolnieniach poznawczych oraz dla części uzdolnionych baletowo i plastycznie (dla 75 osób)
- ***Twoją Muzę*** dla wszystkich uczestników programu o uzdolnieniach muzycznych oraz dla części o uzdolnieniach baletowych i plastycznych (dla 96 osób);
- ***Zeszyty Literackie*** dla uczniów o zainteresowaniach humanistycznych (" dla 35 osób);
- ***Mówią Wieki*** dla uczniów zainteresowanych historią (dla 38 osób)

Fundusz otrzymywał również od wydawcy (Instytut Matematyki UW) darmowe egzemplarze miesięcznika ***Delta*** popularyzującego nauki matematyczne i przyrodnicze. Czasopismo to było rozsyłane do 89 uczestników Programu.

Program „Pierwszy tutor”

Program opieki indywidualnej "Pierwszy tutor". W ramach programu prowadzona była stała, indywidualna współpraca wybranych stypendystów Funduszu - 16 uczniów – z tutorami, studentami Collegium Invisibile. W ramach tutorialu każdy z uczestników pracował nad zaproponowanym przez tutora problemem badawczym z dziedziny humanistyki lub nauk medycznych. Współpraca prowadzona była w trybie kontaktów mailowych i osobistych (1-2 spotkania w ciągu roku w zależności od potrzeb). Każdy z podpieczonych zobowiązany był do napisania w ciągu roku co najmniej 3 esejów opisujących problem wskazany przez tutora. Uczestnicy otrzymywali wskazówki bibliograficzne i metodologiczne oraz informacje zwrotne dotyczące swojej pracy. Podsumowaniem programu był obóz, który odbył się w dniach 15-17 września 2017, w Teresinie koło Warszawy, z

udziałem 14 stypendystów i 6 tutorów, podczas którego przedstawiono wyniki pracy w ramach poszczególnych tutoriali.

Program medyczny „Koalicja dla wcześniaka”

Krajowy Fundusz na rzecz Dzieci jest jednym ze współzałożycieli *Koalicji dla wcześniaka*. Koalicja działa w Polsce od 2012 roku i walczy o sprawy dzieci urodzonych przed czasem. Cele, jakie stawia sobie *Koalicja* to przede wszystkim stworzenie programu kompleksowej opieki zdrowotnej dla wcześniaków w Polsce, ale także edukacja rodziców wcześniaków w zakresie opieki, stymulacji ich rozwoju, rehabilitacji, zapobiegania zakażeniom i modelu prawidłowego żywienia oraz edukacja przyszłych rodziców w zakresie zapobiegania porodom przedwczesnym.

Koalicję dla wcześniaka tworzy 7 podmiotów: Krajowy Konsultant w dziedzinie Neonatologii, Polskie Towarzystwo Neonatologiczne, Krajowy Fundusz na Rzecz Dzieci, Fundacja WHC (Watch Health Care), Fundacja „Zero-Pięć”, Stowarzyszenie „Parasol dla Życia” oraz Szkoła Matek i Ojców „Razem Łatwiej”. Patronat medialny nad *Koalicją* objęły już: Polska Agencja Prasowa oraz TVP INFO.

W 2017 Fundusz dysponował kwotą 56 tys. zł dotacji od firmy AbbVie. Dzięki dotacji został wydany kolejny numer gazety dla rodziców wcześniaków „Mam(y) wcześniaka” oraz zorganizowano szóstą edycję *Pikniku Wcześniaka* w Szpitalu na Karowej (Klinice Neonatologii Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego). Po raz kolejny dofinansowano także polskie obchody Światowego Dnia Wcześniaka zorganizowana we współpracy z Polskim Towarzystwem Neonatologicznym i przy wsparciu naszych partnerów.

Sprawozdanie finansowe

Dochody i wydatki Funduszu w 2017

DOCHODY

		Dochody
	Dochody ogółem	2 233 225,04
	w tym:	
1	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	500 000,00
2	Ministerstwo Edukacji Narodowej	124 262,47
3.	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	80 000,00
3	Fundacja PZU	611 300,00
4	Fundacja AMGEN	73 627,06

5	Credit Suisse	267 500,00
6	ABBVIE POLSKA	55 507,54
7	Fundacja Wyszehradzka	41 301,89
5	Wpływy od różnych instytucji	82 697,00
6	1% OPP	245 758,90
7	Darowizny osób indywidualnych, darowizny rzeczowe, odsetki bankowe	151 270,18

WYDATKI

	Ogółem koszty realizacji programu w roku 2016 wyniosły w tym między innymi:	
I	Program pomocy wybitnie uzdolnionym	1923159,92
1	Specjalistyczne warsztaty badawcze	343 108,16
2	Seminaria i Spotkania humanistyczne	309 366,96
3	Wielodyscyplinarne obozy naukowe i ogólnorozwojowe	378 175,55
4	Obóz matematyczny Maths Beyond Limits	70 877,61
5	Stáže naukowe	101 499,88
6	Koncerty, Warsztaty muzyczne	201 862,36
6	Wystawy plastyczne	29 404,11
8	Wielodyscyplinarne spotkania stypendystów otrzymujących nominacje	28 948,46
9	Stypendia celowe, dofinansowanie udziału w kursach i konkursach	144 985,66
10	Polska Edycja Konkursu Prac Młodych Naukowców UE	86 961,89
11	Spotkanie tutorów	16 914,78
12	Wyjazdy zagraniczne	71 214,09
13	Platforma	15 859,90
14	Prenumerata czasopism popularno – naukowych i kulturalnych	37 924,00
15	Inne świadczenia na rzecz uczestników programu, Projekt „Młodzi Badacze”, „Pierwszy Tutor” i inne	58 512,52
16	Opracowanie programu, ewaluacja i promocja	27 543,59

II	Program medyczny „Koalicja dla wcześniaka”	55 507,54
III	Koszty organizacji i obsługi realizowanych programów	296 666,60

WOLONTARIAT:

	Wartość nieodpłatnej pracy naukowców i wolontariuszy oraz darowizn w formie różnych świadczeń rzeczowych	392 040,00
--	---	------------

NIEODPŁATNE UŻYCZENIE SAL I POMIESZCZEŃ:

	Szacunkowa wartość użyczenia sal Instytucje, które udostępniły sale: Zamek Królewski, Mazowiecki Instytut Kultury, Łazienki Królewskie, Europejskie Centrum Muzyki Krzysztofa Pendereckiego, Uniwersytet Warszawski, Uniwersytet Jagielloński, Uniwersytet Wrocławski, instytuty PAN	300 000,00
--	--	------------

DZIAŁANIA KRAJOWEGO FUNDUSZU NA RZECZ DZIECI BYŁY W 2017 ROKU WSPIERANE PRZEZ:

FUNDACJA

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

MINISTERSTWO
EDUKACJI
NARODOWEJ

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.

AMGEN Foundation
Inspiring the Scientists of Tomorrow

ZAiKS
Stowarzyszenie Autorów

RICOH
imagine. change.

CENTRUM NAUKI
KOPERNIK

European Space Agency

ORAZ WIELU DARCYŃCÓW INDYWIDUALNYCH, KTÓRYM SERDECZNIE DZIĘKUJEMY!

Honorowy patronat na Programem Pomocy Wybitnie Zdolnym objęła Małżonka Prezydenta RP Agata Kornhauser-Duda.